

האשה נקנית פרק ראשון קידושין ב.

ב.

עין משפט
נר מצוה

קצו א מ"י פ"ד מה' עבדים
הל' ז'א:
קצו ב מ"י שם הל' ז'
קצו ג מ"י שם פ"ג הלכה
ד'
קצו ד מ"י שם פ"ד פ"ד
הלכה ט'
ק צ מ"י שם פ"ד הלכה ט'
קצו ד מ"י שם פ"ד הלכה ט'
רב ז מ"י שם פ"ד הלכה
א (ב):

הגהות הב"ח

(א) גב' כננת היוכל האה
משפוח: (ב) רש"י ד"ה אלף
מנה וכו' מנגד לכל שנה
שחרות מנה ואם עתה:
(ג) ד"ה לא הניגש וכו' לכוף
שמוכר וכו' לא כלת ליל
ומיטת את שדומה ממק: (ד)
תוס' ד"ה כל ל' קודם
ד"ה אכנס:

מוסף רש"י

אין מוכרה האל לבנו לקדושים
מוכרה האל לבנו לקדושים
שאל אסורה עליהם ליעזר
דעתי אשר לו יעדה (ע"ל
הח): לקדושים שאין להם
קדושה זה דעתי הריאה
ליעזר (לשון חז"ל) אם בגפו
יבא. שאל היה נשוי אשה
תמכרוהו אם נכלמוהו לשון
כנסו שאל זה אלף ממות
שהוא יחיד כחך לנשו כנס
מכרוהו אם נכלמוהו לשון
אשה וכו' רבי מוסר לו
שפחה כנענית. בעל כרחו
של עבד, דמוית הכחב ה"ל
למכור אם בעל אשה הוא,
ולמכור נכריה אם אחריו קמו לו
אשה וגו' (תוס' ב:). שיהיו לו
לדמות ממנו (ע"ל ד:). שאין
מחוייב לו לאלא מנה.
כשאל לדמות עניו ממנו
מנה שנים משנה עמך (עד
שנת הניגוש) אומדן מנה
מחולת מנה לכל שנה ושנה
עבדו שנים או שלש שנים יכנה
לדמותו לפי משנה העניע
לכל שנה, כדכתיב כימי עמר
יהיה עמו (ש"ב ל:). כפי
כבודו משמע כפי שנים עמך
במך, כלומר לפי מה שהוא עובד
אליה שעה (ש"ב ל:). אין לו
אלא עבד הנמכר לעבד
לכובדים. דהאי קרא נמכר
לעמו"כ חב"ו, כדכתיב וכו'
תשי יד גר ומשך וכו' (ש"ב).
ת"ל שבוך שבוך. תשי כאל
כימי עמר יהיה עמו ומתיב
נמכר לשפחה כי משנה עמר
שכ"ו עבדך וגו' (ש"ב). הר"ם
ללא עבד הנמכר לעבד
לכובדים. דהאי קרא נמכר
לעמו"כ חב"ו, כדכתיב וכו'
תשי יד גר ומשך וכו' (ש"ב).

שאינו יוצא בראשי אברים כעבד. דק"ד ללא גרע מעבד כנעני
שאינו יוצא בשש ויובל (ב) ונגרעון כסף ועובד את הבת
ואפילו הכי יוצא בראשי אברים:
אבקה של שביעית. פירוש איסור קל שנה דעיקר איסור שביעית

אין אלף צעדות קרקע כגון חרישה
וחריעה אלף משא ומתן אינו אלף
עשה בעלמא לאכלה ולא לסמורה
ומסדרת שאל לו עונש זה על משא
ומתן מדה כנגד (א) מדה (א):

הא קמ"ל לייבון איניש ברתיה.
אף על גב שמפדין אותה בעל
כרחו (ב) מכל מקום רצית קשה יותר:
לעקב זה עבודת כוכבים.
שסופה (א) ליעקב (א):

ד"ר ש"ך לע"כ
עבד ד' ופשו ליה חרתי ניתיב
ליה חרתי כפי שניו. פי'ש
צקונטרס לא איירי קרא לא בהשגיח
ולא בהכסיף וקשה דא"כ אמאי שני
קרא צלשיניה לכתוב חרתי ואידי מספק
מקנתו או כפי שניו ואומר ה"ך כרוך
דה"פ אש עוד רבות בשנים דעבד חרתי
ופשו ליה חרעב לימידי ליה חרעב מספק
מקנתו זין הכסיף זין השגיח משום
שהוא סמוך לזמן כניסה עפי זמון יליאה
ואם מעט נשאר בשנים דעבד חרעב
ופש חרתי ימידי ליה כפי שניו שהוא
זוה עתה והוא סמוך לזמן יליאה
זין הכסיף זין השגיח (א):
(ב) ב"ל הקונה עבד עברי בקונה
אדון לעצמו. וקשה מאי

לדון די לו להיות כאלוהו יש לו מור
כדליתא צירושלמי (א) דפעמים אין לו
אלף כל חמת אם שוכב עליו בעלמא
אינו מקיים כי טוב לו עמך ואם אינו
שוכב עליו וגם אינו מוסרו לעבד
זו מדה סדוס (ב) מנאל ש"ע לר"ך
למסור לעבדו והיינו אדון לעלמו:
גאולתו

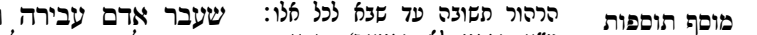
ידו על התחנותה נמכר לישראל מנהל (א) "ל שבוך שבוך לגזירה שוה אמר אביי
הריני כבן עוזאי בשוקי טבריא א"ל הווא מרבנן לאביי מכדי הני קראי איבא
למודרשיניהו לקולא ואיבא למודרשיניהו לחומרא מאי חזית דדרשיניהו לקולא
למודרשיניהו לחומרא לא סלקא דעתך מדאקיל רחמנא לגביה (ב) דתניא (ב) טוב
לו עמך העמך במאכל ועמך במשתה שלא תהא אתה אוכל פת נקיה
והוא אוכל פת קיבר אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש אתה ישן
על גבי מוכים והוא ישן על גבי התבן מכאן אמרו כל הקונה עבד עברי בקונה
אדון לעצמו ואימא הני מילי לענין אכילה ושתייה כי היכי דלא ליצטער ליה הא
לענין פדיון נחמיר עליה מדרבי יוסי (ב) הנינא (ב) דתניא רבי יוסי ברכי הנינא
אומר רואה כמה קשה אבקה של שביעית אדם נושא (ב) תשובו
שביעית לסוף מוכר את מטלטליו שנאמר (ב) בשנת היובל (ב) תשובו
איש אל אחוזתו וסמוך ליה וכי תמכרו ממוכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך
דבר הנקנה מיד (ב) ליד לא הרגיש לסוף מוכר את שדותיו שנאמר (ב) כי
ימוך אחיך ומכר מאחוזתו לא באת לידו עד שמוכר את ביתו שנאמר
(ב) כי ימכור בית מושב עיר חומה מאי שנא התם דאמר לא הרגיש
ומאי שנא הכא דאמר לא באת לידו כדרב הונא (ב) דאמר רב הונא כיון
שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא
נעשית לו כהיתר ולא באת לידו עד שמוכר את בתו שנאמר (ב) כי ימכור
איש את בתו לאמה ואע"ג דבתו לא כתיבא בהאי ענינא הא קמ"ל ניובין
ואולא לא באת לידו עד שלוה ברבית שנא' (ב) וכי ימוך אחיך ומטת ידו עמך
וסמוך ליה אל תקח מאתו וגו' ולא באת לידו עד שמוכר את עצמו שנאמר
(ב) וכי ימוך אחיך ונמכר לך (ב) לא לך אלא לגר שנאמר (ב) לגר ולא לגר צדק אלא
לגר תושב שנאמר גר תושב (ב) משפחה גר זה עובד כוכבים כשהוא אומר לעקר
זה

זה
הכל צסדר סמיכת
זה

לקדושים. אע"ג שאין כאלו יעוד שאין קדושין מופסין זה: ורבי
מאיר. דריש להאי לאמה בפוסק ע"מ שלא ליעיד: כדכונן. לעיל
כשמתעין דקמתי אין מוכרה לקדושים: אין מוכרה לאביו. שאסורה
לו משום בת בנו: ולא לזנו. דהוא ליה אחותו ואין קדושין מופסין

כחיבי כריתות כדלקמן (דף סו:):
היא דאיכא זד יעוד. כשמוכרה
לאביו יש לו זון ליעדה לבנו דהוא
ליה בת אחיו אלף כשמוכרה לבנו אין
כאלו זד יעוד לא לו ולא לבנו דהוא
ליה אחות אביו: בגופו יאל. לקמיה
מפרש: יחידי יאל. לקמיה מפרש:
הוה אמינא. לא תלא בראשי אברים
כעבד שיואל ואין נוטל כלום אלף זו
תלא ותטול דמי עינא קמ"ל קרא
ימירא דאין דין יליאה במסרון אברים
כלל: יחידי נכנס. לרבי אליעזר נמי
משמע ליה בגפו לשון בגופו ומפרש
ליה לומר שאלם כה בגופו יחידי יאל
יחידי: מוסר לו. על כרחו: שאין
מחשיבין לו. כשאל לגרע ולפדות את
עלמו: אלף מנה. כמה מגיע ממנה
לכל שנה של שש שנים שמתו מנה וכמה
מגרע לכל שנה (ו) ואם נותרה שנה
ותן לו שמתו מנה ולא אמרינן הרי
השביעית שנתהיקרה הפעולה או החליף
כח ועומד על מאתים ממנה מאתים
לפעולת שש שנים ויתן לו שליש מנה:
מכסף מקנתו. משעת מקנתו ישיב
גאולתו: הכסיף. נתקלקל: שאין מחשיבין
לו. את השנים שעליו לעבד אלף
במנה כאלו נמכר במנה ולקמיה ילף
מאי חזית דריש להו לקולא (א) ידו של
עבד כוכבים על התחנותה כדלמרי:
אמר אביי הריני כבן עוזאי. כי הוה
נדחתא דעתיה הוי רגיל למימר הכי
הריני פתוח ומוכן להשיב לשואלי דבר
תורה כבן עוזאי שהיה דר בטבריא
שהיה חריף ודרשן ואמר (בכורות נח).
כל חכמי ישראל לפני קליפת השום
חזן מן הקרח הזה: נדרשיניהו
(א) ומורא. להחמיר על העבד השביעית
יתן כפי שניו הכסיף ישיב לפי כסף
מקנתו: מדרבי יוסי ברבי חנינא.
שאל זה לידי עצדות אלף שהיה
חשוד על השביעית: אכנס על
שביעית. איסור הקל שנה העושה
סמורה צפירונית דהוה ליה לאו הבא
מכלל עשה לאכלה (ויקרא כה) ולא
לסמורה (א): בשש היובל הוא. וכי
תמכרו אם תמכרו ותקנו מה
שאסרתי לכם זו סופך למכור ממכריך
(א) וכי ימוך אחיך עמך
ונמכר לך לא תעבד בו
עברת עבד: ויקרא כה לו
(א) וכי תשיב יד גר והושב
עמך ומוך אחיך עמו ונמכר
לגר הושב עמך או לעקר
משפחת גר: ויקרא כה מו

תורה אור הש"ס
אם בגפ' יבא בגפ' יבא
אם בגפ' אשקה הוא ויכא
אשח' עמו:
2. וכי ימכר איש את
בתו לאקמה לא תישב בצאת
הקדושים:
3. אם עוד רבות בשנים
לפיך ישיב גאולתו ממקנה:
4. אם מעט נשאר בשנים
עד שנת היובל והושב לו
כפי שניו ישיב את גאולתו:
5. ויקרא כה נב
ויהי בי ימכר אלקי
לא אצא ממך בי ימכר
את ביתך בי טוב לו עמך:
6. בשנת היובל האה תשבו
איש אל אחוזתו: ויקרא כה יג
7. בי ימוך אחיך ומכר
מאחוזתו ובא גאולו הקרב
אליו וגאל את ממכר אדוה:
8. ואיש כי ימכר בית מושב
עיר חומה ויהיה גאולתו עד
חם שנת ממכרו ימיה תהיה
גאולתו: ויקרא כה כה
9. וכי ימוך אחיך ויקנה ידו
עמך והתקנה בו גר והושב
ידי עמך: ויקרא כה לה
10. וכי ימוך אחיך עמך
ונמכר לך לא תעבד בו
עברת עבד: ויקרא כה לו
11. וכי תשיב יד גר והושב
עמך ומוך אחיך עמו ונמכר
לגר הושב עמך או לעקר
משפחת גר: ויקרא כה מו

מוספת תוספות

א. נ"ל. וא"ת ומנהל דעל ידי
סמורה בלבד קלקלים אלו
שמפרש כאן באין עליו
דילמא ע"י הרישה הוריעה
דוקא הם באים וייל דהיינו
מדה כנגד מדה ע"י שמכר
פירות שביעית הוא מוכר את
אשר לו. מוס' ערפין ל':
ב. משה פגם משפחה. מוס'
הל"ג. ג. גיאל. לפי שסופן
של ע"כ ליעקר דריש הני.
מוס' ערפין ל'. ד. ולהכי אתי
יתורא דקרא אחר הסמך
אולין. מוס' ערפין ל': ע"ש.

מוכר את מטלטליו. ממת עניות (ש"ב). בשנת היובל. שביעית ויובל חלה היא (ש"ב). וסמוך ליה וכי תמכרו ממכר. דרשנן סמוכין והכי אמר רמב"ם ה"ל אל תשמו מלות יובל סופכם למכור מטלטלין וכלי משתש (ש"ב ל:). לא הרגיש. לא נודעו לשון מן העבירה ועשאה. וכפסע שניה מני לא כלת לידו, שאפילו על לבו אין עולה שהיא עבירה (ש"ב). ניובין איניש ברתיה ולא ניובין ברביהא. דרביה תמיב כהא ענינא. דכתיב אל תקח ממלתי נשך ומתת וכו' והאי מקמי הכי כבר זכרה לגמריה דכתיב יחאל ליה (ש"ב). ברתיה מגרעא ובפקא. שסתם סמיכת בתא אינה שפחה אלף עד שביעית ימי נעוהו, ואלו כל לפדותה בתוך כך מחשב דהיינו שמכרה כמה מניע לכל שנה שהיא ראויה להיות צד הלהן, ולפי איתו חשבון המניע לכל שנה מנכה לו הלהן לכל שנה ושנה ששמתה, כדמילא (לעיל ד:): והפדה ממלך שמגרעת פדיוה ויאלה (ש"ב). לגר תושב. שקבל עליו שאל לעבד עבודת כוכבים ואילו נעילתו (ב"ב טז).